

«Söwda hakynda» Türkmenistanyň kanuny 2016-njy ýylyň 26-njy martynda kabul edilen № 370-V Türkmenistanyň Kanuny esasynda güýjüni ýitiren diýip ykrar edilen.

**TÜRKMENISTANYŇ
K A N U N Y**

Söwda hakynda

(Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 2002 ý., № 2, 20-madda)

(Türkmenistanyň 19.08.04 ý. № 224-II, 18.04.2009 ý. № 32-IV we 31.03.2012 ý. № 297-IV Kanunlary esasynda girizilen üýtgetmeler we goşmaçalar bilen)

Şu kanun harytlara we hyzmatlara bolan talaplary has doly kanagatlandyrmak maksady bilen söwda babatdaky gatnaşyklary düzgünleşdirýär.

I bap. Umumy düzgünler

1 madda. Söwda diýen düşünje

Söwda - sarp edijilik maksatly harytlaryň dolanyşygy, olary satyn almak-satmak arkaly şolara bolan islegi kanagatlandyrmaga, jemgyýetçilik iýmitini guramaga we degişli hyzmatlary etmäge gönükdirlen telekeçilik işidir.

2 madda. Türkmenistanyň söwda hakyndaky kanunçylygy

1. Türkmenistanyň söwda hakyndaky kanunçylygy şu kanundan, söwda kadalaryndan we söwda baradaky gatnaşyklary düzgünleşdirýän Türkmenistanyň gaýry kadalaşdyryjy hukuk namalaryndan ybaratdyr.

2. Kooperatiw söwdasy “Alyjylar kooperasiýasy hakyndaky” Türkmenistanyň kanunyna we şu kanuna laýyklykda amala aşyrylýar.

3 madda. Söwdanyň görnüşleri

1. Söwda bölek satuw (ownuk bölek satuw) söwdasyna, lomaý satuw (ownuk lomaý) söwdasyna we jemgyýetçilik iýmiti söwdasyna bölünýär.

2. Bölek satuw söwdasy diýlip alyjynyň şahsy isleglerini, öý hojalygynyň hajatlaryny we täjirçilik dolanyşygy bilen baglanyşykly bolmadyk gaýry hajatlary kanagatlandyrmak üçin gös-göni alyja harytlary satmak (ýerlemek) işine düşünilýär.

Ownuk bölek satuw söwdasy, munuň özi harytlary satmagyň aýratyn şertlerini talap etmeýän harytlary satmak (ýerlemek) bilen baglanyşykly bölek satuw söwdasynyň görnüşleriniň biridir.

3. Lomaý satuw söwdasy diýlip harytlary mundan beýläk bölek satuw söwdasynda

gaýtadan satmak ýa-da täjirçilik dolanyşygynda peýdalanmak üçin olary satyn almak-satmak (ýerlemek) işine düşünilýär.

Ownuk lomaý satuw söwdasy, munuň özi lomaý satuw söwdasynyň bir görnüşidir, şonda harydyň iň az tapgyry öndürijiniň bölekleyin ýerlemek üçin bir gabyndaky degişli haryt birlikleriniň mukdaryndan az bolup bilmez.

4. Jemgyýetçilik iýmiti diýlip azyk önümlerini öndürmek, gaýtadan işlemek, ýerlemek we sarp edilişini guramak, satyn alynýan harytlary ýerlemek we ilata hyzmatlary etmek bilen baglanyşykly işe düşünilýär.

5. Söwda işi söwdalaşmak, ýarmarka, elektron söwdasy görnüşinde amala aşyrylyp bilner, olary guramagyň we geçirmegiň tertibi bolsa söwda kadalary bilen belenilýär.

4 madda. Söwdanyň subýektleri

1. Söwda işini amala aşyryýan we Türkmenistanyň kanunçylyk namalarynda belenilen tertipde bellige alnan jismi we düzgünnamaly şahslar söwdanyň subýektleri bolup durýarlar.

2. Söwdanyň subýektleri haryda bolan eýeçilik hukugy bilen ýa-da şeýle hukugy edinmezden söwda işini amala aşyryp bilerler. Şunda söwda işi söwdanyň subýektleriniň esasy işi bolşy ýaly, işiň beýleki görnüşlerine goşmaça hem bolup biler.

5 madda. Söwda desgalary

1. Şular söwda desgalary hasaplanýar:

söwda kärhanalary, guralan söwda jaýlary, lomaý satuw ammarlary, lomaý satuw bazalary, bazarlar we söwda işini amala aşyrmak üçin abzallaşdyrylan beýleki ýerler;

restoranlar, barlar, kafeler, bufetler, naharhanalar, garbanyşhanalar, jemgyýetçilik iýmitiniň önümlerini taýýarlaýan kärhanalar we seherler.

Söwda desgalaryna eltilip we aýlap satylýan göçme serişdeler (awtolawkalar, üsti ýapyk awtomobiller, lotoklar we başgalar) hem degişlidir.

2. Söwda desgalaryny toparlara bölmeklik ýerlenilýän önümiň görnüşine, jaýlaryň tehniki taýdan enjamlaşdyrylyşyna, hyzmatyň usullaryna, söwda pudagynyň gullukçylarynyň hünärine, hyzmatyň hiline, bitirilýän hyzmatlaryň sanawyna bolan talaplary belleýän Türkmenistanyň kadalaşdyryjy hukuk namalaryna laýyklykda geçirilýär.

3. Söwda desgalary düýpli we göçürüp bolýan desgalara bölünýär. Söwda desgalaryna bolan talaplar Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrligi tarapyndan “Türkmenstandartlary” Baş döwlet gullugy bilen bilelikde belenilýär.

6 madda. Söwda kärhanasy

1. Söwda kärhanasy söwdanyň özbaşdak subýekti hasaplanýlýar hem-de Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrligi tarapyndan belenilýän talaplara laýyk gelmelidir.

2. Söwda kärhanasynyň hukuk ýagdaýy “Kärhanalar hakynda” Türkmenistanyň kanuny we söwda babatdaky kanunlar bilen düzgünleşdirilýär.

3. Söwda kärhanasynyň haryt babatda ýöriteleşdirilmegi ýerine ýetiriji ýerli häkimiýet we ýerli öz-özüni dolandyryş edaralary bilen ylalaşylyp, dörediji tarapyndan kesgitlenilýär.

Söwda kärhanasy harytlaryň belli bir görnüşleri bilen söwda etmäge ýöriteleşdirilip

bilner.

4. Söwda kärhanasy maglumat, geňeşdarlyk, ulag, abatlaýyş, önümçilik we beýleki hyzmatlary bitirip biler. Söwda kärhanalary tarapyndan bitirilýän hökmany hyzmatlaryň sanawy Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrligi tarapyndan kesgitlenilýär. Bu sanawa goşulmadyk hyzmatlar harytlary satyn almak-satmak babatda şertnamanyň taraplarynyň ylalaşmagy boýunça bitirilýär.

5. Çörek-bulka önümleri, süýt önümleri, çaga we berhizlik iýmiti bilen söwda etmäge ýöriteleşdirilen söwda kärhanasy öz işiniň ugrunyň üýtgemegini ýerine ýetiriji ýerli häkimiýet we ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralary bilen ylalaşmaga borçludur.

7 madda. Döwlet söwda sanawy

1. Döwlet söwda sanawy, munuň özi hasaba alnan söwda subýektleriniň we söwda desgalarynyň tertibe salnan sanaw ýazgysydyr.

2. Döwlet söwda sanawyny ýöretmek Türkmenistanyň Ministrler kabinetiniň ygtyýarly edarasy tarapyndan amala aşyrylýar.

8 madda. Söwda kadalary

Türkmenistanyň çäginde söwda işini düzgünleşdirýän söwda kadalary Türkmenistanyň Ministrler kabineti tarapyndan kesgitlenýän tertipde tassyklanýlar.

II bab. Söwda babatda döwlet dolandyryşy

9 madda. Söwda babatda döwlet syýasaty

Söwda babatda döwlet syýasaty şu aşakdakylara gönükdirilendir:

söwda babatda bütewi döwlet syýasatyny üpjün etmäge;

söwdanyň dürli görnüşlerini ösdürmek üçin amatly şertleri döretmäge, harytlaryň hereketiniň durnukly ulgamyny üpjün etmäge we sarp ediş bazarynda mümkin bolup biljek ýekemenligiň önüni almaga;

söwdanyň dürli görnüşli kömekçi hyzmat pudaklaryny ösdürmäge;

ýurdumyzyň haryt öndürijilerini goramak maksady bilen kanunlary kämilleşdirmäge;

harytlary daşary ýurtlara ibermegiň we daşary ýurtlardan getirmegiň gurluşynda harytşynaslyk barlaglaryny geçirmäge;

söwda babatda döwlet gözegçiligini guramaga.

10 madda. Söwda işini döwlet tarapyndan düzgünleşdirmek

1. Söwda işini döwlet tarapyndan düzgünleşdiriş işi şu aşakdakylar esasynda amala aşyrylýar:

söwda babatda kadalaşdyryjy hukuk taýdan üpjünçiligini ösdürmek we kämilleşdirmek;

söwda çygrynda ygtyýarlylandyrmak;

önümleri we hyzmatlary güwänamalaşdyrmak;

Türkmenistanyň kanunlarynyň talaplarynyň berjaý edilişine döwlet gözegçiligi.

2. Söwda babatda döwlet tarapyndan düzgünleşdiriş işini Türkmenistanyň Ministrler kabineti, Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrligi, ýerine ýetiriji ýerli häkimiýet we ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralary, öz ygtyýarlarynyň çäklerinde beýleki döwlet edaralary amala aşyrýarlar.

3. Türkmenistanyň Ministrler kabineti belli bir harytlaryň söwdasyna döwletiň aýratyn hukugyny, söwdasy gadagan edilen harytlaryň sanawyny bellemäge, harytlaryň käbir görnüşlerini satmagyň ýörite tertibini, bölek satuw söwdasyna gelip gowuşýan sarp edijilik maksatly harytlar babatynda ýörite gorag çärelerini girizmäge haklydyr.

4. Ýerine ýetiriji ýerli häkimiýet we ýerli öz-özüni dolandyryş edaralary özlerine tabynlykdaky çäkde şu işleri amala aşyrýar:

söwda desgalaryny ýerleşdirmegi;

söwda we jemgyýetçilik iýmiti desgalarynyň işini guramagy;

söwda babatda kanunlaryň berjaý edilişine gözegçiligi;

ilatyň harytlara we hyzmatlara bolan isleglerini üpjün etmek üçin zerur bolan beýleki işleri.

11 madda. Söwdany amala aşyrmak hukugyna bolan çäklendirmeler

Söwdany amala aşyrmak hukugyna bolan çäklendirmeler Türkmenistanyň kanunlary bilen bellenilýär.

12-nji madda. Söwda çygrynda işleri ygtyýarlylandyrmak

Önümiň (harytlaryň) aýry-aýry görnüşleriniň söwdasy, ilatyň iýmitleniş nokatlaryny gurnamak we taýýar iýmiti ugratmak boýunça işleri ygtyýarlylandyrmak Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde amala aşyrylýar.

13 madda. Söwda babatda güwänamalaşdyrmak

1. Söwda babatda güwänamalaşdyrmak “Önümleriň we hyzmatlaryň sertifikasiýasy hakynda” Türkmenistanyň kanunyna laýyklykda amala aşyrylýar.

14 madda. Sanitariýa-epidemiologiýa netijenamasy

1. Sanitariýa-epidemiologiýa netijenamasy öndürmek, saklamak, daşamak, ulanmak we galyndylar gaýtadan ulanyş şertlerinde adamyň janyna we saglygyna amatsyz täsir etmäge ukyply harytlaryň we önümleriň, şeýle hem söwda desgalarynyň Türkmenistanyň Sanitariýa kodeksiniň talaplaryna laýyk gelmeginiň tassyklamasy bolup hyzmat edýär. Sanitariýa-epidemiologiýa netijenamasy talap edilýän harytlaryň we önümleriň sanawy Türkmenistanyň Ministrler kabineti tarapyndan bellenilýär.

2. Söwda işiniň subýektlerine sanitariýa-epidemiologiýa netijenamasy Türkmenistanyň Saglygy goraýyş we derman senagaty ministrliginiň Döwlet sanitariýa-epidemiologiýa gullugynyň edarasy tarapyndan berilýär.

15 madda. Söwda babatda hasaba almagyň aýratynlyklary

1. Söwda kärhanalary “Kärhanalar hakynda” Türkmenistanyň kanununda we Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalarynda bellenen tertipde hasaba alynýar.

2. Jismi şahslar söwda işini amala aşyrmak üçin muňa ygtyýarly döwlet edarasýndan hususy telekeçi hökmünde bellige alnan şahadatnamany almalydyr.

Bu düzgün ir-iýmişleriň, miweleriň, ýabany ösýän miweleriň we miweleriň, kartoşkanyň we gök önümleriň, ýumurtganyň, etiň, süýdün, şahsy kömekçi hojalyklaryndaky we melleklerindäki gülleriň, gündelik neşirleriň söwdasyny, şeýle hem

öň ulanylan şahsy zatlaryň söwdasyny amala aşyryýan adamlara degişli däldir.

III bab. Harytlary satyn almak-satmak şertnamasy

16 madda. Harytlary satyn almak-satmak şertnamasyny baglaşmak hakynda tekliپ (oferta)

1. Harytlary satyn almak-satmak şertnamasynda, eger harydyň ady görkezilse, şeýle hem olaryň mukdary we bahasy göni ýa-da gytaklaýyn bellenilse ýa-da olary bellemegiň tertibi göz öňüne tutulsa, onda şertnamany baglaşmak hakynda tekliپ (oferta) amala aşyrylan diýlip hasap edilýär.

2. Söwda kärhanalarynyň tekjelerinde bahalary ýazylyp goýulan harytlar (harytlaryň nusgalary), jemgyýetçilik iýmiti kärhanalarynyň tagam ýazgylary, şeýle hem harytlar hakyndaky atlar ýygyndylary we beýleki habar beriş-mazamlaýyş maglumatlary, şol sanda elektron görnüşindäki habar beriş-mazamlaýyş maglumatlary hem harytlary satyn almak-satmak şertnamasyny baglaşmak (oferta) hakyndaky tekliپdir. Söwda awtomatynda bar bolan haryt hem oferta diýlip ykrar edilýär.

3. Alyjy satyn almak-satmak şertnamasynyň baglaşylan pursadynda satyjyda bar bolan harydy, şeýle hem, eger Türkmenistanyň kanunçylygynda ýa-da şertnamanyň şertlerinde başgaça bellenilmese, onda satyjynyň geljekde öndürjek ýa-da edinjek harydyny satyn almak hukugyna eýedir.

17 madda. Harytlary bölek satyn almak-satmak şertnamasynyň aýratynlyklary

1. Bölek satuw söwdasy amala aşyrylanda harydyň belli bir görnüşini satyn almak-satmagyň anyk şertleri satyjy we alyjy tarapyndan özbaşdak kesgitlenilýär.

2. Harytlary bölek satuw satyn almak-satmak şertnamasy şu aşakdaky ýagdaýlarda baglaşylan diýlip hasap edilýär:

satyjy tarapyndan tekliپ edilen harydy alyjy satyn almaga we ony gyssagly ýa-da taraplaryň ylalaşan möhletinde tölemäge razy bolanda;

satyjy alyjydan haryt üçin buýrmany kabul edende.

3. Harytlary bölek satuw satyn almak-satmak şertnamasy ýerine ýetirilýän geleşik amala aşyrylanda dilden amal edilýän görnüşde baglaşylýar.

Harytlary (töleg möhletini gaýra goýmak bilen) karz almak deslapky buýrmalar boýunça we başga halatlarda bölek satuw satyn almak-satmak şertnamasy ýazmaça görnüşde resmileşdirilýär.

4. Harytlary bölek satuw satyn almak-satmak şertnamasy bilen alyjynyň goşmaça borçlary, satylan harytlaryň goragy, goşmaça gaplamak, ugratmak we gaýry borçlar göz öňüne tutulyp bilner.

5. Harytlary bölek satyn almak-satmak şertnamasy haryt satyjy tarapyndan alyja berlende we harydyň bahasy alyjy tarapyndan tölenen halatynda ýerine ýetirilen hasaplanylýar.

18 madda. Harytlary lomaý satyn almak-satmak şertnamasynyň aýratynlyklary

1. Harytlary lomaý satyn almak-satmak şertnamasy uzak möhletli, gysga möhletli, bir gezeklik bolup biler.

2. Harytlary lomaý satyn almak-satmak şertnamasynda şu aşakdakylar bolmalydyr: satylýan harytlaryň ady, görnüşleri, mukdary, hili;

harytlary ibermegiň (bermegiň) möhletleri;

harydyň bahasy.

Şertnamanyň taraplary tarapyndan şu aşakdakylar hem göz önüne tutulyp bilner:

harytlary daşamagyň (bermegiň) usuly, olar üçin hasaplaşyklaryň tertibi we görnüşi;

harytlaryň gabyna we gaplanyşyna bolan talaplar, gaby yzyna gaýtarmagyň tertibi we möhletleri;

şertnamanyň şertleriniň ýerine ýetirilmändigi ýa-da degişli görnüşde ýerine ýetirilmändigi üçin jogapkärçilik;

beýleki şertler.

3. Lomaý satyn almak-satmak şertnamasy arkaly satyjynyň söwda işi bilen baglanyşykly bolmadyk borçlary hem göz önüne tutulyp bilner (ülňüleri taýýarlamak, enjamlary kärendesine almak, harytlary ugratmak we başgalar).

4. Lomaý satyn almak-satmak şertnamasy ýerine ýetirilen günü diýlip:

haryt alyja daşalanda onuň iberilen günü;

harytlaryň alyjynyň ýa-da satyjynyň ammarynda berlen günü hasap edilýär.

Taraplaryň ylalaşmagy bilen şertnamany ýerine ýetirmegiň gaýry tertibi hem göz önüne tutulyp bilner.

19 madda. Komission söwdada şertnamalaýyn gatnaşyklar

1. Komission söwda geleşikleýin şertnamasynyň hem-de harytlary ýerlemek üçin tabşyrylan bölek satyn almak-satmak şertnamasy esasynda amala aşyrylýar.

2. Harytlary bölek satuw söwdasy tertibinde olary satmak üçin komissiýa şertnamasy boýunça söwda kärhanasy (komissioner) öz adyndan we komitentiň (raýatyň ýa-da kärhananyň, guramanyň, edaranyň) tabşyrmagy boýunça olara degişli raýatlara satmaklyk gadagan edilen harytlardan başga harytlary satmaga hem-de satyp berendigi üçin komitent komissionere höweslendiriş ýygymyny tölemäge borçlanýar.

3. Komission söwdanyň şertlerinde täze hem-de ön ulanylan (peýdalanylan), peýdalanmak üçin ýaramly, abatlamagy ýa-da rejelemegi talap etmeýän, Türkmenistanyň çäginde ulanylýan güwänamalaryň, ölçegleriň, tehniki şertleriň, beýleki kadalaşdyryjy tehniki resminamalaryň talaplaryny kanagatlandyryýan harytlar ýerlenilýär.

20 madda. Karz söwdada şertnamalaýyn gatnaşyklar

1. Uzak peýdalanylýan harytlary karzyna satmak (töleg möhletini gaýra goýmak bilen) alyjy tarapyndan üçünji taraplaryň - iş berijileriň ýa-da karz berýän edaralaryň kepillenmesi görkezilen halatynda taraplaryň ylalaşmagy boýunça söwda kärhanasy tarapyndan geçirilýär. Şeýle harytlary satmak satylan gününde ulanylýan bahalar boýunça geçirilýär. Karzyna satylan harytlaryň bahalarynyň soňraky üýtgemeleri gaýtadan hasaplama geçirmäge degişli däldir.

2. Karzyna satylan harytlar üçin alyjy göterimler töleýär, olaryň möçberi söwda kärhanasy (satyjy) tarapyndan bellenilýär.

21 madda. Söwda wekilleriniň, maklerleriň, geleşikçileriň gatnaşmagy bilen harytlar satyn alnanda-satylanda şertnamalaýyn gatnaşyklar

Tabşyryk şertnamasy boýunça işi amala aşyryýan söwda wekilleriniň, maklerleriň (dellalaryň), komissionerleriň gatnaşmagy bilen baglanyşykly söwda babatdaky gatnaşyklar Türkmenistanyň raýat kanunçylygy bilen düzgünleşdirilýär.

IV bap. Söwda hyzmaty

22 madda. Söwda hyzmaty

1. Alyjylara söwda hyzmaty işi gös-göni söwda kärhanasynda, abzallaşdyrylan söwda jaýlarynda, bazarlarda we söwda işini amala aşyrmak, jemgyýetçilik iýmitiniň hyzmatlary üçin hödürilenilýän gaýry ýerlerde amala aşyrylyp bilner.

2. Söwda hyzmaty alyjylara amatly bolmagy üçin kärhanalarda we edaralarda, munuň üçin bölünip berlen ýerlerde, şeýle hem göçme söwdany guramak arkaly öýde amala aşyrylyp bilner. Göçme söwda hyzmatyny amala aşyrmagyň tertibi Söwda kadalary bilen belenenilýär.

3. Harby bölümleriň çäklerinde, demir ýol, howa we deňiz ulagynda, gümrük zolagynda, düzediş edaralarynda, önümçilige wahtalaýyn hyzmat edilende we gaýry halatlarda söwda hyzmaty hyzmat edilýän adamlar toparynyň aýratyn şertlerini nazara almak bilen ýörite söwda guramalary tarapyndan amala aşyrylyp bilner.

4. Söwda hyzmaty şu aşakdaky usullar bilen üpjün edilýär:

hususy hyzmat etmek;

öz-özüňe hyzmat etmek;

satyjynyň harydy goýbermegi we satyn alynmagyny resmileşdirmegi;

deslapky buýrma boýunça;

söwda awtomatlarynyň kömegi bilen.

23 madda. Söwda hyzmatynda iş düzgüni

Söwda hyzmatynda iş düzgüni alyjylara söwda hyzmatynyň amatlylygyny nazara almak arkaly ýerine ýetiriji ýerli häkimiýet we ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralary bilen ylalaşyp söwdanyň subýekti tarapyndan belenenilýär.

Şunda şu aşakdakylar belenenilýär:

işiň başlanýan we gutarýan ýa-da gije-gündizlik işiň wagty;

dynç we baýramçylyk günlerindäki iş sagatlary;

dynç almak we naharlanmak üçin wagt;

arassaçylyk-öňüni alyş hyzmaty üçin gerek bolan sagatlar (günler).

24 madda. Söwda hyzmatynda zerur bolan resminamalar

Söwda hyzmaty amala aşyrylanda söwda desgasynda şu aşakdaky resminamalaryň bolmagy hökmandyr:

edara görnüşindäki tarap ýa-da hususy telekeçi hökmünde döwlet bellige alnyşy hakynda şahadatnamalar we şu Kanunyň 12-nji maddasynda göz önünde tutulan söwda çygryndaky işe ygtyýarnamalar;

ýerlenilýän harydyň ýörite üsthaty, harydyň gelip gowşan çeşmesini görkezýän gaýry resminamalar;

harytlaryň hilini we howpsuzlygyny tassyklaýan laýyklyk güwänamasy we (ýa-da) resminamalar.

Degişli halatlarda şu aşakdakylaryň bolmagy hem zerurdyr:

söwda desgasyňa eýeçilik hukugy, peýdalanmak ýa-da ony dolandyrmak hukugy hakynda resminama, söwda desgasyňy gurnamak üçin mellek ýeriniň ýa-da ýaşalmaýan jaýyň kärende şertnamasy;

söwda desgasynyň, jemgyýetçilik iýmiti kärhanasynyň bellenilen iş düzgüni hakynda ýerine ýetiriji ýerli häkimiýet we ýerli öz-özüňi dolandyryş edarasynyň çözgüdi;
sanitariýa-epidemiologiýa netijenamasy;
ýangyn howpsuzlygy hakynda delilhatlar;
Türkmenistanyň kadalaşdyryjy hukuk namalarynda bellenilýän gaýry resminamalar.

25 madda. Harytlaryň görnüşleri

Harytlaryň görnüşleri diýlip bar bolan harytlaryň dürli görnüşlerine, olaryň kysymyna, nusgalaryna we möçberlerine düşünilýär.

2. Söwda işiniň subýekti haryt ýöriteleşdirmesinden ugur alyp, satmak üçin harytlaryň görnüşini özbaşdak kesgitleýär.

Harytlaryň toplum sanawy alyjylaryň dykgatyna ýetirilmelidir.

26 madda. Satylýan harytlaryň hili

1. Satylýan harytlar Türkmenistanyň çäginde hereket edýän döwlet ölçegleriniň, kadalarynyň we tehniki şertleriniň talaplaryna laýyk gelýän, göwnejaý hilde bolmalydyr.

2. Peýdalanylanda adamlaryň jany we saglygy üçin, daş-töwerek üçin howp döredip bilmegi mümkin harytlar diňe Türkmenistanyň çäginde ulanylýan döwlet ölçegleriniň talaplaryna laýyk gelýändigini tassyklaýan harytlary öndürijiniň güwänamasy bolan mahalynda satylýp bilner.

Şeýle harytlaryň sanawy Türkmenistanyň Ministrler kabineti tarapyndan tassyklanylýar.

3. Türkmenistanda taýýarlanan we daşary ýurtlardan getirilen harytlaryň belgi nyşanlarynda, şolaryň ýanyna goşulýan resminamalarda ýa-da satyn almak-satmak şertnamalarynda şu aşakdakylar görkezilmedik bolsa, onda şolary söwda subýektleriniň satmagy gadagandyr:

harydyň ady;

taýýarlaýjynyň ady we onuň salgysy;

Türkmenistanyň kadalaşdyryjy hukuk namalarynda bellenilen harydyň belgi nyşanynyň beýleki maglumatlary.

27 madda. Harydy kabul etmek

1. Harydy kabul etmek diýlip harydyň mukdary, hili, toplumlylygy boýunça laýyk gelşiniň barlagyna düşünilýär.

2. Harydy kabul etmek Türkmenistanyň kadalaşdyryjy hukuk namalarynyň we harydy satyn almak-satmak şertnamasynyň talaplaryny berjaý etmek bilen geçirilýär.

28 madda. Harydyň bahasy

Söwdanyň subýektiniň harydyň bahasyny özbaşdak bellemäge ýa-da ony alyjy bilen ylalaşylan bahadan satmaga hukugy bardyr, muňa şeýle harytlar babatynda bahalaryň döwlet tarapyndan düzgünleşdirilmegi ulanylan halatlar degişli däl.

29 madda. Harytlary deslapky buýrmalar boýunça alyjylara söwda hyzmatyny etmegiň aýratynlyklary

1. Söwdanyň dürli görnüşdäki we ölçeg toplumlary görnüşindäki harytlara deslapky

buýrmalar boýunça alyjylara söwda hyzmatyny gurap bilerler. Ölçege toplumlar dürli maksatly harytlaryň toplumlaryndan ybarat bolup biler.

2. Alyjy harytlary edinmek üçin söwdanyň subýektine gös-göni buýрма bermäge haklydyr. Buýrmalar şeýle hem harytlaryň berlen nusgalarynyň ýa-da maglumathana neşirlerinde, kataloglarda, bukletlerde ýa-da beýleki habar maglumatlarynda, şol sanda poçta ýollamalary görnüşinde iberilýän maglumatlarda, elektron habarlarda bar bolan olaryň ýazgylarynyň esasynda berlip bilner.

3. Buýrmalary kabul etmegiň we harytlary bermegiň wagty söwdanyň subýekti tarapyndan kesgitlenilýär.

4. Deslapky buýrmalar boýunça harytlary eltmegiň usuly, şeýle hem hasaplaşyklaryň görnüşü alyjy bilen söwdanyň subýektiniň arasyndaky ylalaşyk boýunça bellenilýär.

5. Buýrmany kabul etmek we ýerine ýetirmek boýunça hyzmatlaryň bahasy satyjy tarapyndan kesgitlenilýär we şol birwagtda harytlar üçin hasaplaşyklar bilen alyjy tarapyndan tölenilýär.

30 madda. Söwda awtomatlary arkaly söwda hyzmatyny etmegiň aýratynlyklary

1. Söwda awtomatlary gije-gündiziň islendik wagtynda alyjylary hemişelik (gündelik) isleg bildirilýän harytlar bilen üpjün etmek üçin niýetlenendir.

2. Her bir awtomat nokadynda söwdanyň subýekti hakynda, ýagny awtomat nokadynyň eýesi, onuň salgysy we telefonlary hakynda maglumatlar bolmalydyr. Awtomat nokadynyň eýesi söwda awtomatynyň ýanynda şaýylyklary bölüji awtomaty oturtmaga ýa-da alyjylary bölünen şaýylyk (žetonlar) bilen üpjün etmäge borçludyr.

31 madda. Harydy mahabatlandyrmak

Harydy mahabatlandyrmak harydyň hili, häsiýetleri we niýetlenilişi hakynda alyjylary habarly etmek, şol sanda daşky mahabatlandyrmak, sergilerde görkezmek, harydy hereketde görkezmek, alyjy tarapyndan harydy synap görmek, ýeňillikler bermek, sowgatlar paýlamak we beýleki usullar bilen geçirilýär.

Söwdanyň subýekti haryt bilen bilelikde mahabatlandyrylýan söwda kärhanasy görkezilen mugt mahabatlandyрма goşundylaryny ýaýratmaga haklydyr.

2. Harydyň häsiýetlerine we hil kepilliklerine dahylly, şeýle hem oňa bahalary galp aşaklatmak arkaly nädogry maglumatlar görkezilen harydyň mahabatlandyrylmagyna ýol berilmeýär.

32 madda. Alyjylaryň aýry-aýry toparlaryna söwda hyzmaty

Alyjylaryň aýry-aýry toparlaryna söwda hyzmatynda artykmaçlyklar we ýeňillikler berlip bilner. Alyjylaryň aýry-aýry toparlarynyň we olara söwda hyzmatynda berilýän ýeňillikleriň we artykmaçlyklaryň sanawy Türkmenistanyň Ministrler kabineti tarapyndan kesgitlenilýär.

33 madda. Söwda hyzmatynda çäklendirmeler

1. Söwda hyzmatynda şu aşakdakylar gadagandyr, ýagny:

18 ýaşyna ýetmediklere ýa-da serhoş, neşe ýa-da awuly serişdeleri ulanyp, serhoş ýagdaýyndaky adamlara serhoşlyk içgilerini, temmäki önümlerini, oýnalýan kartlary satmak;

eger goşmaça harydyň esbaby ýa-da adaty söwda hyzmaty bolmasa, satyn alnan haryda ýa-da hyzmata mugt ýa-da hak-heşdek üçin açyk ýa-da ýapyk görnüşde goşmaçany teklipl etmek ýa-da geçirmek.

2. Serhoş ediji içgiler, temmäki önümleri, oýnalýan kartlar satylanda satyjy bu harytlary almakda alyjynyň kämillik ukybyna şübhe dörän mahalynda, ol ýaşyny tassyklaýan resminamany görkezmegini ondan talap etmäge haklydyr.

Alyjy şu talap bilen razy bolmadyk halatynda onuň bilen şeýle harydy almak-satmak şertnamasy baglaşylmaýar.

3. Söwda hyzmatyndaky çäklendirmeler şu aşakdaky adamlara degişlidir:

söwda jaýynda serhoş haldaky, neşe çeken ýa-da awuly serişdeleri ulanan serhoş ýagdaýyndaky adamlara;

söwda kärhanasynyň bellenen iş tertibini bozýan ýa-da söwda hyzmatynyň tertibini bozýan hereketleri edýänlere.

4. Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrliginiň ýerlerdäki edaralarynyň netijenamalary we ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet edaralarynyň rugsady bolmasa, onda ýaşaaýyş jaýlarynda bölek satuw söwdasyny we jemgyýetçilik iýmitini guramak gadagandyr.

V bap. Söwda babatda zähmet gatnaşyklary

34 madda. Söwda pudagynyň gullukçysy

1. Işi harytlary satyn almak, saklamak, satmak hem-de bu amallary nazara almak bilen gös-göni baglanyşykly hakyna tutma işgär söwda pudagyndaky gullukçydyr. Kömekçi işgärler olara degişli däl.

2. Söwda kärhanalarynyň ýolbaşçylary we söwda pudagynyň belli bir hünärleriniň gullukçylary babatynda hünäre bildirilýän belli bir hünär talaplary bellenenil bilner.

35 madda. Söwda babatdaky zähmet gatnaşyklary

1. Söwda babatdaky zähmet gatnaşyklary Türkmenistanyň zähmet hakyndaky kanunçylygyna laýyklykda guralýar.

2. Işi gös-göni alyjylara hyzmat etmek, jemgyýetçilik iýmiti önümlerini öndürmek we sarp edişi guramak bilen baglanyşykly işgärler üçin şu aşakdakylaryň bolmagy hökmandyr:

saglygy goraýyş resminamalary, olaryň sanawy Türkmenistanyň Saglygy goraýyş we derman senagaty ministrliginiň sanitariýa-epidemiologiýa gullugynyň edaralary tarapyndan kesgitlenilýär;

hünär bilimi ýa-da ýörite taýýarlyk.

Munuň üçin hünär bilimi ýa-da ýörite taýýarlyk zerur bolan hünärleriň sanawy Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrligi tarapyndan kesgitlenilýär.

tehniki howpsuzlyk we zähmeti goramak boýunça zerur bilimler.

VI bap. Söwdanyň subýektleriniň hukuklary we borçlary

36 madda. Söwda subýektleriniň hukuklary

Söwda subýekti şu aşakdaky hukuklara eýedir:

söwdanyň görnüşlerini we usulyýetlerini özbaşdak kesgitlemäge;
alyjylaryň tölege ukyplylyk isleginiň möçberini we görnüş gurluşyny, haryt bazarlarynyň ýagdaýyny öwrenmäge;
hyzmat etmegiň dürli usullaryny ulanmak bilen harytlary raýatlara, kärhanalara, guramalara we edaralara satmaga;
alyjylaryň tölege ukyply islegini kanagatlandyrmak üçin zerur bolan möçberde, görnüşlerde we hil ölçegleri boýunça önüm iberijilerden harytlary satyn almaga;
alyjlara ulag, geňeşdarlyk, habar we beýleki hyzmatlary, şeýle hem harytlary sarp etmäge taýýarlamak, harytlaryň kepillendirilen abatlanyşyny amala aşyrmak boýunça hyzmatlary bitirmäge;
alyjynyň günäsi boýunça zaýаланan ýa-da ýok edilen harydyň we emlägiň gymmatynyň tölenmegini ondan talap etmäge.
Söwdanyň subýekti Türkmenistanyň kadalaşdyryjy hukuk namalarynda bellenen gaýry hukuklara eýe bolup biler.

37 madda. Söwda subýektleriniň borçlary

1. Söwdanyň subýekti şu aşakdakylara borçludur:
döwlet ölçeglerini, söwda kadalaryny, Türkmenistanyň kadalaşdyryjy hukuk namalarynda bellenen sanitariýa-epidemiologiýa, weterinariýa, ýangyna garşy we gaýry düzgünleri we kadalary berjaý etmäge;
özüniň firma ady, guramaçylyk-hukuk görnüşi, iş düzgüni hakyndaky maglumatlary we Türkmenistanyň kadalaşdyryjy hukuk namalarynda bellenen beýleki maglumatlary alyjylaryň dykgatyna ýetirmäge;
harytlary edinmegiň we ýerlemegiň hasaba alnyşyny, buhgalteriýa we maglumat hasabatlylygy ýöretmäge;
söwda hyzmatynda alyjylaryň aýry-aýry toparlary üçin Türkmenistanyň kanunlarynda bellenen artykmaçlyklary we ýeňillikleri berjaý etmek bilen nobatlylyk tertibinde harydy alyjlara satmaga;
harytlaryň gymmatyny hasaplamaga, pul almaga, alan harydyny we çekini bermäge, harytlary gaplamaga;
peýdalanmagyň kepillik möhletleri bolan harydyň pasportyny resmileşdirmäge;
harytlary çalyşmaga;
şu kanun we Söwda kadalary bilen bellenen degişli resminamalary edinmäge we olar bilen tanyşmak üçin alyjlara bermäge;
zerur haryt gorlaryny döretmäge hem-de üznüksiz söwda üçin harytlaryň görnüşlerini üpjün etmäge;
ölçeg serişdelerini edinmäge we olary abat ýagdaýda saklamaga, olaryň metrologik barlagyny öz wagtynda we bellenen tertipde geçirmäge;
harytlar hakyndaky habary, şeýle hem alyjynyň harydy dogry saýlamagyna ýardam edýän gaýry habary alyjylaryň dykgatyna ýetirmäge;
alyjylar tarapyndan satyn alnan we tölenen, taraplaryň ylalaşmagy ýa-da Söwda kadalary bilen bellenen möhlete saklamaga goýulan harytlaryň abat saklanylmagyny üpjün etmäge.
Söwdanyň subýekti Türkmenistanyň kadalaşdyryjy hukuk namalarynda bellenen gaýry borçlary hem çekýär.

2. Alyjlara gös-göni söwda zallarynda hyzmat edýän, jemgyýetçilik iýmiti kärhanalarynda işleýän adamlar bellenen talaplara laýyk gelýän bir görnüşli geýimde bolmalydyrlar.

VII bap. Alyjynyň söwda babatdaky hukuklary we borçlary

38 madda. Alyjynyň söwda babatdaky hukuklary we olaryň goragy

Alyjynyň söwda babatdaky hukuklary we bu hukuklaryň goragy “Alyjylaryň hukuklaryny goramak hakynda” Türkmenistanyň kanunyna we Türkmenistanyň beýleki kanunçylyk namalaryna laýyklykda üpjün edilýär.

39 madda. Alyjynyň borçlary

Alyjy söwda kärhanasyna baranda şu aşakdaky talaplary berjaý etmäge borçludyr:
söwda zalyna haýwanlar bilen girmezlige;
söwda jaýyna serhoş halda, neşe çeken ýa-da awuly serişdeleri ulanan ýa-da serhoş ýagdaýda girmezlige;
söwda jaýynda ýa-da söwda çäginde çilim çekmezlige;
ýangyn howply we partlaýjy jisimleri getirmezlige, şeýle hem saklamaga bermezlige;
kömekçi we gaýry gulluk jaýlaryna geçmezlige;
öz günäsi bilen zaýаланan ýa-da ýok edilen harydyň we emlägiň gymmatyny söwda kärhanasyna tölemäge.
Alyjy Söwda kadalarynda bellenilen gaýry borçlary hem çekip biler.

VIII bap. Söwda babatda gözegçilik

40 madda. Söwda babatda döwlet gözegçiligi

1. Söwda babatda döwlet gözegçiliginiň maksady söwdanyň subýektleri tarapyndan şertnamalaýyn, maliýe, nyrh, salgyt düzgünlerini, ýerlenilýän harytlaryň hilini, hyzmat derejesini, söwda hyzmatynyň barşynda alyjylaryň hukuklarynyň goralmagyny berjaý etmegi üpjün etmekden ybaratdyr.

2. Şu aşakdakylar söwda babatda döwlet gözegçiligini amala aşyrýarlar:

Türkmenistanyň Söwda we daşary ykdysady aragatnaşyklar ministrliginiň döwlet söwda gözegçilik gullugy;

“Türkmenstandartlary” Baş döwlet gullugy;

Türkmenistanyň Saglygy goraýyş we derman senagaty ministrliginiň Döwlet sanitariýa-epidemiologik gullugy;

öz ygtyýarlyklarynyň çäklerinde döwlet häkimiýetiniň ygtyýarly beýleki edaralary.

3. Söwda babatda döwlet gözegçiligi edaralary Türkmenistanyň Ministrler kabineti tarapyndan tassyklanylýan olar hakyndaky Düzgünnamalara laýyklykda, öz wezipelerini amala aşyrýarlar.

41 madda. Söwda babatda jemgyýetçilik gözegçiligi

1. Söwda babatda jemgyýetçilik gözegçiligini alyjylaryň meýletin jemgyýetleri, şeýle hem kärdeşler arkalaşyklary amala aşyrýarlar.

2. Alyjylaryň meýletin jemgyýetleri:

satylýan harytlaryň (önümleriň) we ilata edilýän hyzmatlaryň häsiýetleri, görnüşi, hili, olaryň bahalary, nyrlary hakynda jemgyýetçilik pikirini öwrenýärler;

harytlaryň we hyzmatlaryň garaşsyz seljerilmesini guraýarlar;

sarp edijilik bazarynyň harytlar we hyzmatlar bilen doldurylyşyna baha berýärler;

alyjylary harytlaryň we hyzmatlaryň görnüşi we hili hakyndaky hakyky habar bilen üpjün edýärler;

hukuk we geňeşdarlyk hyzmatlaryny bitirýärler;

alyjylaryň hukuklary hakyndaky bilimleri ýaýradýarlar, munuň üçin ylmy maslahatlary, aýratyn köpçülikleýin sapaklary, okaýyşlary guraýarlar, köpçülikleýin habar beriş serişdelerini peýdalanýarlar;

alyjylaryň ýaş, milli we hünär aýratynlyklaryny nazara almak bilen olaryň dürli toparlarynyň bähbitlerine degip geýän meseleler boýunça ylmy barlaglaryň ösüşine ýardam edýärler;

girdejisi pes derejede bolan maşgalalaryň, maýyplaryň, çagalaryň, ýaşuly adamlaryň bähbitleriniň ileri tutulyp goralmagyny üpjün edýärler;

adamlaryň janynyň we saglygynyň howpsuzlygyny, daş-töweregiň goragyny üpjün edýän, önümiň ýerlenilmegine dahylly talaplaryň berjaý edilişi üçin gözegçiligiň geçirilmegine gatnaşýarlar;

önümiň hilini ýokarlandyrmak boýunça çäreleri kabul etmek hakynda, ýaramaz hilli önümiň çykarylyşyny duruzmak hakynda we adamlaryň janyna we saglygyna zyýan ýa-da daş-töweregiň ýitgi getirýän harytlary satuwdan aýyrmak hakynda, şeýle hem satyjy tarapyndan ýokarlandyrylan bahalary ýatyrnak hakynda döwlet häkimiýet we dolandyryş edaralaryna teklipleri berýär.

3. Kärdeşler arkalaşyklary, olaryň pudaklaýyn we sebitleýin guramalary söwda babatda zähmet we zähmeti goramak hakyndaky kanunlaryň berjaý edilişine, işgärler üçin howpsuz zähmet şertleriniň we zerur önümçilik durmuşynyň döredilişine jemgyýetçilik gözegçiligini amala aşyrýarlar.

42 madda. Harytlaryň satylmagyny duruzmak (bes etmek)

Harytlaryň satylmagyny duruzmak (bes etmek) aşakdakylar ýüze çykarylan halatlarynda söwda babatda döwlet gözegçiligi edaralary tarapyndan geçirilýär:

ýaramlylyk möhletleri geçen ýa-da eger bu möhletleri bellemek hökman bolup, ýaramlylyk möhletleri görkezilmedik, güwänamasyz, olar hakda zerur we dogry habar bolmadyk, hili boýunça Türkmenistanyň çäginde bellenilen ölçegleriň talaplaryna laýyk gelmeýän harytlaryň satylmagy;

Söwda kadalarynyň söwdanyň subýektleri tarapyndan bozulmagy.

IX bap. Söwda babatdaky jogapkärçilik. Jedelleri çözmek

43 madda. Söwda babatdaky jogapkärçilik

Söwda babatdaky kanunçylygyň bozulmagynda günäkär adamlar Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda jogapkärçilik çekýärler.

44 madda. Jedelleri çözmek

Söwda babatdaky jedeller Türkmenistanyň kanunçylygy arkaly kesgitlenen tertipde çözülýär.

X bap. Jemleýji düzgünler

45 madda. Halkara hyzmatdaşlygy

Türkmenistan özara bähbitli we deňhukukly hyzmatdaşlyk ýörelgeleriniň esasynda halkara söwdasynyň ösüşine ykdysady ösüşiniň isleglerine laýyklykda ýardam edýär.

46 madda. Halkara şertnamalary

Eger Türkmenistanyň halkara şertnamalarynda, Türkmenistanyň söwda hakyndaky kanunlaryndakydan başgaça kadalar bellenen bolsa, onda halkara şertnamalarynyň kadalary ulanylýar.

Türkmenistanyň Prezidenti

Saparmyrat Türkmenbaşy

Aşgabat şäheri

2002- nji ýylyň 5-nji iýuly

№123-II

Symfony\Component\HttpFoundation\File\Exception\FileNotFoundException: The file "C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\public\Söwda hakynda.doc" does not exist in file C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\symfony\HttpFoundation\File\File.php on line 36

```
#0 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\symfony\HttpFoundation\BinaryFileResponse.php(94): Symfony\Component\HttpFoundation\File\File->__construct('C:\\Users\\Admini...')
#1 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\symfony\HttpFoundation\BinaryFileResponse.php(52): Symfony\Component\HttpFoundation\BinaryFileResponse->setFile('C:\\Users\\Admini...', 'attachment', false, true)
#2 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\ResponseFactory.php(165): Symfony\Component\HttpFoundation\BinaryFileResponse->__construct('C:\\Users\\Admini...', 200, Array, true, 'attachment')
#3 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\app\Http\Controllers\ActController.php(35): Illuminate\Routing\ResponseFactory->download('C:\\Users\\Admini...')
#4 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Controller.php(54): App\Http\Controllers\ActController->export_word('36817')
#5 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\ControllerDispatcher.php(45): Illuminate\Routing\Controller->callAction('export_word', Array)
#6 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Route.php(262): Illuminate\Routing\ControllerDispatcher->dispatch(Object(Illuminate\Routing\Route), Object(App\Http\Controllers\ActController), 'export_word')
#7 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Route.php(205): Illuminate\Routing\Route->runController()
#8 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(721): Illuminate\Routing\Route->run()
#9 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(128): Illuminate\Routing\Router->Illuminate\Routing\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#10 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\app\Http\Middleware\Check.php(30): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#11 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): App\Http\Middleware\Check->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#12 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\app\Http\Middleware\Locale.php(27): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#13 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): App\Http\Middleware\Locale->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
```

```
#14 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Middleware\SubstituteBindings.php(50): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#15 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Routing\Middleware\SubstituteBindings->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#16 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\VerifyCsrfToken.php(78): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#17 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\VerifyCsrfToken->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#18 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\View\Middleware\ShareErrorsFromSession.php(49): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#19 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\View\Middleware\ShareErrorsFromSession->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#20 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Session\Middleware\StartSession.php(121): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#21 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Session\Middleware\StartSession.php(64): Illuminate\Session\Middleware\StartSession->handleStatefulRequest(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Illuminate\Session\Store), Object(Closure))
#22 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Session\Middleware\StartSession->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#23 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Cookie\Middleware\AddQueuedCookiesToResponse.php(37): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#24 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Cookie\Middleware\AddQueuedCookiesToResponse->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#25 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Cookie\Middleware\EncryptCookies.php(67): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#26 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Cookie\Middleware\EncryptCookies->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#27 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(103): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#28 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(723): Illuminate\Pipeline\Pipeline->then(Object(Closure))
#29 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(698): Illuminate\Routing\Router->runRouteWithinStack(Object(Illuminate\Routing\Route), Object(Illuminate\Http\Request))
#30 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(662): Illuminate\Routing\Router->runRoute(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Illuminate\Routing\Route))
#31 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(651): Illuminate\Routing\Router->dispatchToRoute(Object(Illuminate\Http\Request))
#32 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Kernel.php(167): Illuminate\Routing\Router->dispatch(Object(Illuminate\Http\Request))
#33 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(128): Illuminate\Foundation\Http\Kernel->Illuminate\Foundation\Http\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#34 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\livewire\livewire\src\DisableBrowserCache.php(19): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#35 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Livewire\DisableBrowserCache->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#36 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
```

```
src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TransformsRequest.php(21): Illuminate\
Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#37 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\ConvertEmptyStringsToNull.php(31):
Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TransformsRequest->handle(Object(Illuminate\
Http\Request), Object(Closure))
#38 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\
ConvertEmptyStringsToNull->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#39 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TransformsRequest.php(21): Illuminate\
Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#40 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TrimStrings.php(40): Illuminate\Foundation\
Http\Middleware\TransformsRequest->handle(Object(Illuminate\Http\Request),
Object(Closure))
#41 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\
TrimStrings->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#42 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\ValidatePostSize.php(27): Illuminate\
Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#43 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\
ValidatePostSize->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#44 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\PreventRequestsDuringMaintenance.php(86):
Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\
Request))
#45 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\
PreventRequestsDuringMaintenance->handle(Object(Illuminate\Http\Request),
Object(Closure))
#46 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\fruitcake\laravel-
cors\src\HandleCors.php(38): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\
{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#47 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Fruitcake\Cors\HandleCors-
>handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#48 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Http\Middleware\TrustProxies.php(39): Illuminate\Pipeline\Pipeline-
>Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#49 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Http\Middleware\TrustProxies-
>handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#50 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(103): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\
Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#51 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Kernel.php(142): Illuminate\Pipeline\Pipeline-
>then(Object(Closure))
#52 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Kernel.php(111): Illuminate\Foundation\Http\Kernel-
>sendRequestThroughRouter(Object(Illuminate\Http\Request))
#53 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\public\index.php(52):
Illuminate\Foundation\Http\Kernel->handle(Object(Illuminate\Http\Request))
#54 {main}
```